

Pastoraat – opnieuw bekeken en doordacht

Paper voor t.b.v. de vernieuwde Oosterkerkgemeente voor de tijd na Pinksteren 2012

Drie wijkgemeente hebben elkaar gevonden, of zullen elkaar gaan vinden in het samen gemeentezijn. Dat is een heel gebeuren: drie verschillende manieren van doen die zich samenvoegen. Dat is een uitdaging: we kunnen van elkaar leren en elkaar daarin ondersteunen. En het is een vraag: hoe gaan we op zo'n manier werken, dat het werk niet versnipperd en zodanig verschillend ingevuld wordt, dat er overzicht blijft.

Verkenning

De drie wijkgemeenten hebben ongeveer een zelfde houding met betrekking tot pastoraat: contact houden met mensen in de wijken, om elkaar te steunen en te bemoedigen, om elkaar te kennen in het leven en in het geloof. De predikanten van de alle drie de wijken ervaren het pastorale contact als wezenlijk voor hun werk, in de breedste zin van het woord: namelijk als inspiratiebron voor vieringen, diaconaat, vorming en toerusting en het bestuurlijke werk van de kerk. In 'ontmoeting', de ontmoeting van mensen onderling, in naam van God, ligt één van de bronnen voor het vormen van de kerkelijke gemeenschap.

Wijze van werken in de drie wijkgemeenten

Alle drie de wijkgemeenten hebben een eigen manier van werken opgebouwd in de loop van de jaren. Bij alle drie is het gestoeld op een intensieve manier van contact: een structuur opbouwen waarbij zoveel mogelijk mensen van de gemeente een contactpersoon hebben. Op die manier is ontmoeting georganiseerd: gemeenteleden onderling die met elkaar meelevend, wijkwerkers/contactpersonen die betrokken zijn, ambtsdragers die gemeenteleden leren kennen en zo vorm kunnen geven aan hun pastorale of diaconale taak. Predikanten hebben daarin een eigen ritme, van contact opnemen met gemeenteleden op aangeven van contactpersonen/wijkwerkers etc. Dit intensieve systeem van een sluitend netwerk van contacten staat onder grote druk. In de Jeruzalemkerkgemeente is dit netwerk al losgelaten. Er zijn niet genoeg mensen meer om deze intensieve vorm van contactonderhouden vorm te geven. In voormalige Hoeksteengemeente stond dit systeem onder grote druk. Er waren al vacatures, die (soms al jaren lang) worden verzorgd door andere wijkwerkers of ambtsdragers. En met het overgaan naar de nieuwe situatie hebben verschillende wijkwerkers aangegeven te willen stoppen, vaak ook al omdat ze de taak meer dan dertig jaar hebben gedaan. Daarnaast zijn er enige wijkwerkers die naar een andere kerkgemeenschap zijn overgestapt en daarom hun taak hebben opgezegd. In voormalige Oosterkerkgemeente was eveneens een intensief systeem van contact onderhouden. Maar ook hier werd en wordt gevoeld dat de intensiteit op de lange duur niet vast te houden is.

Voor de nieuwe wijkgemeente in de Oosterkerk, waarin drie 'oude' manieren van pastoraal werken zijn/worden opgenomen, geldt daarom dat er naar een nieuwe wijze van werken gezocht moet worden. Want voor de toekomst van de nieuwe wijkgemeente zal gelden dat er steeds minder mensen beschikbaar zijn voor het onderhouden van contact in de gemeente, voor pastorale en diaconale taken. De oude intensieve organisatievorm van het pastoraat, dat gevat kan worden onder het trefwoord 'verzorging' is niet vol te houden. Het is tijd om te zoeken naar een nieuwe vorm van pastoraat waarbij het trefwoord 'ontmoeting' passend is.

Uit het visiedocument van de nieuwe gemeente:

De nieuwe wijkgemeente wil een gemeenschap vormen van mensen:

- ✓ die, aangeraakt en gedragen door de Heilige Geest, en met de Schrift als bron en richtsnoer, met elkaar op weg zijn en met elkaar optrekken
- ✓ die onderweg het leven vieren
- ✓ die elkaar onderweg bemoedigen en aansporen om te leven als kinderen van de Eeuwige, om Jezus Christus na te volgen
- ✓ die onderweg zich geroepen weten tot inzet voor hun naasten, dichtbij en ver weg

Ontmoetingen

De woorden uit het visiedocument van de Oosterkerkgemeente geven aan dat in de ontmoeting een bron van kracht ligt: aangeraakt worden, met elkaar op weg zijn, optrekken, het leven vieren, bemoedigen, aansporen, navolging, inzet voor de naaste dichtbij en ver weg.

In de ontmoeting kan iets ontstaan en gebeuren waarin verhalen van mensen aan het licht komen en verhalen van anderen kunnen raken en kunnen raken aan het verhaal van God.

Uit de handreiking: 'Nodig is een herbezinning op de vraag waar de geloofsgemeenschap ook alweer voor bedoeld is en een nieuwe reële inschatting van de mogelijkheden en vooral de onmogelijkheden van de kerkgemeenschap. Een kerk heeft betekenis als zij inspireert.' En in ontmoetingen ligt de mogelijkheid om iets te beleven. Ontmoetingen met mensen, verhalen, geloofstradities en met God.

Vormen van ontmoetingen

Pastorale ontmoetingen kunnen breder gezien en gevormd worden, dan alleen de ontmoetingen tussen pastor en gemeentelid. Groepsgesprekken, bestuurlijke ontmoetingen, ontmoetingen tijdens de vieringen en om vieringen heen (koffiedrinken, ouders en kinderen die samen iets ondernemen, activiteiten daaromheen). Ontmoetingen in georganiseerde vorm: groot huisbezoeken, pelgrimages in de omgeving (Iconenmuseum, wandeling, Thomas a Kempis ...) en naar betekenisvolle plaatsen (Taizé, Iona ... Santiago de Compostella), een intensief programma Vorming en Toerusting. En dan zijn er ook mogelijkheden die creatief en nieuw kunnen zijn: contacten in de stad, in de buurt.

In ontmoetingen kun je ook denken aan projecten die opgepakt worden. Een project aangaan met een groep (binnen of buiten de gemeenschap). Dat intensief uitvoeren en afronden. Op die manier wordt er gebouwd aan een netwerk in/van/om de gemeente dat mee kan bouwen aan ontmoeting en gemeenschapszin. Met elkaar muziek maken, een project met kunst, of met diaconaat. Een project om een bepaalde leeftijdsgroep te bezoeken, of een bepaalde pastorale groep (rouwenden, alleengaanden, gescheiden mensen, etc...).

Wat te doen

- ✓ Bewustwording in de gemeente dat we overmoeten gaan op een nieuwe vorm van wat we verwachten van het pastoraat – van verzorgingspastoraat naar ontmoetingspastoraat
- ✓ Ontwikkelen van beleid hoe we pastoraat willen vormgeven
- ✓ Ontwikkelen van beleid om daar langzaam naar toe te leven.
- ✓ Doorgaande ontmoetingen in het pastoraat vormgeven.
 - Regelmatig agendering van taakgroep pastoraat.
 - Contact onderhouden met de mensen die momenteel in het pastoraat aan het werk zijn en hen deze problematiek ook langzaam maar zeker voorleggen: bijeenkomsten van wijkwerkers/contactpersonen continueren.
 - Taakgroep pastoraat stevig neerzetten in de bestuursstructuur van onze gemeenschap.
- ✓ Taakgroep Pastoraat organisatorisch in de startblokken zetten – organisatie binnen taakgroep, verslaglegging en financiën.